

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA ALS DRETS D'ACOLLIMENT (PERSONES MIGRADES I REFUGIADES)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 17 de gener de 2023, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava la seva disconformitat per les dificultats que tenia per poder obtenir cita amb el SAIER (Servei d'Atenció a Persones Immigrants, Emigrants i Refugiades) i la manca de suport que rebia des d'aquest servei.

Hi exposava el següent:

- Formaven una unitat familiar amb dues persones adultes i tres infants, i ella estava embarassada de dinou setmanes.
- Van arribar a Barcelona provinents de Mèxic el juliol del 2022 per amenaces contra la seva vida en aquell país.
- Van estar dues nits al CUESB, atès que era cap de setmana, i el dilluns els van derivar al SAIER.
- Des del SAIER els van dir que no els podien ajudar, perquè no tenien cita per sol·licitar asil i els van enviar una nit a un hostal de Badalona.
- Després havien buscat habitacions rellogades i van viure a Ripollet (on estaven empadronats i havien estat atesos pels serveis socials municipals).
- Posteriorment, havien estat rebent amenaces de mort que havien denunciat davant els Mossos d'Esquadra.
- Quan ja disposaven de cita per sol·licitar asil, per als dies 26 i 30 de gener (havien pagat 170 euros per cada cita), es van dirigir de nou al SAIER, van exposar la gravetat de la seva situació, van aportar la denúncia i van mostrar les cites per a l'asil, però els van dir que no els podien ajudar.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se al **SAIER** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 23 de gener de 2023, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 27 de febrer de 2023, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa el següent:

El SAIER és un servei municipal, l'atenció social del qual es presta des de la Creu Roja, per conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona, i s'hi atenen persones que ho requereixen i que acaben d'arribar.

L'atenció social de persones sol·licitants de protecció internacional també la duu a terme l'entitat Creu Roja en el marc del Sistema d'Acolliment de Protecció Internacional de l'Estat espanyol. De fet, la Creu Roja és l'entitat gestora de l'accés a aquest sistema a la província de Barcelona. Aquesta atenció es duu a terme a les instal·lacions del SAIER, però no és competència d'aquest servei, que és municipal, sinó que és competència de l'Estat espanyol.

L'escrit de resposta a la Sindicatura es va elaborar tant des de l'Ajuntament, pel fet que el SAIER és un servei municipal, com des de la Creu Roja, com a gestora de l'accés al Sistema d'Acolliment de Protecció Internacional.

Es va revisar l'atenció facilitada per l'equip tècnic i es va comprovar el següent:

- La família va ser atesa per primera vegada des del servei d'atenció social del SAIER - Creu Roja el 4 de juliol de 2022. Es va iniciar el seguiment del cas i la família va manifestar que volia iniciar una sol·licitud de protecció internacional a Espanya, motiu pel qual se'ls va explicar el procediment per fer-ho, a més de donar-los informació de l'entitat jurídica que els podia assessorar en el SAIER i de com obtenir la cita prèvia amb l'Oficina d'Asil i Refugi.
- A partir de l'exploració social, se'ls va proposar la reorganització familiar amb els recursos propis i la xarxa social i se'ls va explicar també el sistema d'acolliment estatal per a sol·licitants de protecció internacional, un cop aconseguissin la documentació que els permetés accedir al programa estatal, i se'ls va facilitar el contacte del servei per a la continuïtat de seguiment del cas.
- En data 21 de setembre de 2022 van contactar amb el SAIER - Creu Roja i van indicar que s'havien establert a Cerdanyola i que havien llogat una habitació per dos mesos fins que esgotessin els recursos econòmics. Després, van poder continuar al municipi acollits per la seva xarxa de compatriotes. Se'ls va orientar per demanar atenció social al mateix municipi on residien mentre no accedissin, per manca de cites, a sol·licitar la protecció internacional que els permetés l'accés al sistema estatal d'acolliment que gestionaria la Creu Roja al SAIER.

- El 13 de desembre de 2022 se'ls va facilitar cita per al 10 de gener de 2023 amb el referent social de la Creu Roja per a l'accés al programa estatal d'acolliment de protecció internacional, ja que havien comunicat que havien aconseguit cita prèvia per obtenir la manifestació de voluntat de sol·licitar protecció internacional.
- En data 10 de gener de 2023 se'ls va donar l'accés al Sistema d'Acolliment de Protecció Internacional estatal, se'n va iniciar el seguiment social i se'ls va assignar una referent social. També es van iniciar les gestions per sol·licitar una plaça d'acolliment en el programa esmentat i es restava en espera d'una resposta per part del ministeri gestor del programa. El mateix dia, la família va comunicar que la ciutadana disposava de cita prèvia amb l'Oficina d'Asil i Refugi per al 26 de gener de 2023 i la seva parella, per al 30 de gener de 2023. També van comunicar que el nucli familiar estava empadronat al municipi de Ripollet, on també romanien escolaritzats els seus fills i disposaven de beques escolars.
- Addicionalment, en aquesta cita van explicar que el ciutadà havia presentat, el 4 de gener de 2023, una denúncia als Mossos d'Esquadra de Cerdanyola contra la parella de la persona que els acollia al seu domicili, per amenaces de mort cap a la seva família. Es va orientar la família a contactar amb el centre de serveis socials del municipi on estava acollida i on van tenir lloc els fets.
- El 25 de gener de 2023, en la visita de seguiment del cas amb la referent de la Creu Roja al SAIER el nucli va informar que havia demanat cita als serveis socials de Cerdanyola i que aquests els havien remés a ser atesos a Ripollet, on estaven empadronats. Comunicaven que en els serveis socials de Ripollet els oferien suport en la cobertura de lloguer d'habitacions a tot el nucli, però manifestaven que no havien trobat cap opció i que continuaven amb la recerca d'habitatge.
- Se'ls va informar de la possibilitat de donar-los cobertura de manutenció i allotjament mitjançant el programa estatal d'asil a partir del moment en què els membres del nucli familiar obtinguessin la documentació pertinent el 30 de gener de 2023, si el nucli familiar encara no havia trobat opcions d'allotjament amb el suport econòmic ofert des dels serveis socials de Ripollet.
- El nucli familiar havia tingut visites presencials i contacte per via telemàtica i telefònica, de forma periòdica, amb la seva referent del programa estatal d'acolliment, i se'ls havia orientat en els tràmits que havien de dur a terme per afavorir la seva integració, a més de facilitar-los ajudes de transport, de medicació i per a tràmits d'obtenció de la documentació de protecció internacional.
- Finalment, s'afegia que el Sistema d'Acolliment de Protecció Internacional no és competència del SAIER, un servei municipal, sinó de l'Estat. La Creu Roja actua com a entitat gestora contractada per l'Estat espanyol.

CONSIDERACIONS

La ciutadana i la seva família explicaven que havien hagut de marxar de Mèxic per les amenaces que rebien en aquell país, i que havien arribat a Barcelona el juliol del 2022.

Exposaven que se'ls havia facilitat allotjament des del CUESB durant dos dies, atès que era cap de setmana. I, posteriorment, des del SAIER els van dir que no els podien ajudar perquè no tenien cita per sol·licitar asil i els van enviar una nit a un hostel. Posteriorment havien intentat continuar aconseguint ajuda per part del SAIER sense que fos possible fer-ho.

1. Les competències municipals

La competència en asil i estrangeria és exclusiva de l'Estat, mentre que la competència en l'acolliment de persones immigrades és una competència autonòmica. **L'Ajuntament de Barcelona actua com a administració subsidiària en un àmbit que és propi d'altres administracions.**

L'article XII de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat estableix el dret general als serveis públics de protecció social. En el punt 1 es diu que les ciutats signatàries consideren les polítiques socials com a part central de les polítiques de protecció dels drets humans i es comprometen a garantir-los en el marc de les seves competències. Així mateix, l'article 24.1 de la Carta de la ciutadania - Carta de drets i deures de Barcelona estableix que l'Ajuntament fomentará polítiques d'acolliment a les persones immigrants.

En aquesta línia, el SAIER és un servei que contribueix a donar compliment a l'articulat esmentat, com a punt d'accés a informacions i a altres serveis que possibilitin l'acomodació a la ciutat.

A més, la ciutat disposa del **Pla de ciutadania i immigració**, que estableix una sèrie d'eixos i àmbits amb objectius específics. Entre aquests objectius hi ha el de treballar per empoderar les persones migrades i promoure'n les condicions socials bàsiques.

La Llei 12/2009 reguladora del dret d'asil i de la protecció subsidiària estableix que s'han de proporcionar a les persones sol·licitants de protecció internacional, sempre que no tinguin recursos econòmics, els serveis socials i d'acolliment necessaris amb la finalitat d'assegurar la satisfacció de les seves necessitats bàsiques, en condicions de dignitat (art. 30.1).

Atès que la família esdevé sol·licitant d'asil (i, per tant, està sota el programa d'àmbit estatal), tot i que el paraigües en què es troba aquest servei és el SAIER, d'àmbit municipal, la Sindicatura de Greuges de Barcelona sols pot fer una supervisió parcial dels fets exposats.

2. L'acolliment a Barcelona

Aquesta institució vol posar de manifest que els recursos existents per atendre les persones nouvingudes al territori no són suficients a causa de les diverses circumstàncies i elements que hi conflueixen, de manera que els serveis i el conjunt de professionals que duen a terme la tasca d'acolliment es poden veure desbordats,

mentre que les persones i famílies que arriben a la ciutat es poden sentir desateses o insuficientment acompanyades.

Des de la Sindicatura es té coneixement que el consistori està treballant, amb administracions d'àmbit supramunicipal, en aquesta realitat, en la qual cal un abordatge i una dotació de recursos que impliquin els diferents nivells territorials d'administracions per fer possible l'acolliment amb les garanties i l'acompanyament necessaris.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, no es detecta irregularitat en l'actuació municipal del SAIER.

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recordar a la Regidoria de Drets de Ciutadania i Participació** que ha de continuar instant les altres administracions per a l'abordatge integral i corresponsable de l'arribada de fluxos migratoris i de persones sol·licitants d'asil i refugi internacional.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.